

THIJS LAUNSPACH

Het is jullie zo gegund

ALS EEN KIND KRIJGEN NIET VANZELF GAAT

Spectrum

Voor Puck

Redactie: Nienke van Zwam
Omslagontwerp: Riesenkind
Auteursfoto: Bart & Lin - Studio Evoque
Opmaak: Elgraphic

ISBN 978 90 00 39619 1
ISBN 978 90 00 39884 3 (e-book)
NUR 320

© 2025 Thijs Launsbach
© 2025 Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Amsterdam
Eerste druk, 2025

Spectrum maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam

www.spectrumboeken.nl

 Spectrum Life
 spectrumboeken

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Je belt als ik voor de groep sta. Je belt nooit als ik aan het werk ben. Als ik je op de wc terugbel hoor ik gesnik. Je bloedt, zeg je. Het ligt in de wc en over de badkamer-vloer. Je hebt al naar het ziekenhuis gebeld, ze raden je aan om meteen langs te komen. Je bent bang. Je bent nooit bang. 'Ik kom eraan, ik breng je.'

Ik verzin een smoes en breek mijn les af, roep iets over een familielid met een ongeluk. Zodra ik kan ren ik naar mijn auto. Ik trek de deur hard achter me dicht en draai de sleutel om. Zo snel ik kan rijd ik door de woonwijk. Het is kwart voor vijf en bijna donker. Ik negeer rood, haal trage auto's over de andere weghelft in. Eenmaal op de snelweg maak ik zo veel vaart als ik kan. In een vloeiende beweging stuur ik de auto naar de linkerbaan, waar ik blijf hangen. Ik geef lichtsignalen, kleef aan achterbumpers, rem scherp om tussen twee bestelbusjes door op mijn afslag te raken. Trek daarna weer hard op.

Terwijl de ruitenwisser de natte sneeuw van mijn voorruit schuift, schieten de afgelopen maanden in flit-

sen voorbij. De functionele vrijpartijen in de gemeenschappelijke agenda. Wachten op de veel te traag bewegende draaideur van het ziekenhuis. Staren naar mijn handen in de wachtkamer. De verpleegkundigen, slofend op hun grijze Crocs. Jij uitgespreid in de ziekenhuisstoel, ik die je hand vasthoud. De positieve test, een zonnestraal die voorzichtig door het grijze wolkendek schijnt. Niet proberen te hopen, elkaar niet toestaan te hopen, maar natuurlijk toch hopen. Is Puck een goede naam tot we een betere hebben gevonden?

En nu, amper een week later, probeer ik je vanaf de snelweg te kalmeren.

‘Ik ben er zo, een halfuurtje.’

Dat is toch mijn taak als manvormig aanhangsel, ondersteunen? Ik wil zeggen dat alles goed komt, slik het in.

‘Ja, natuurlijk rij ik voorzichtig.’

Kun je iets verliezen dat er nooit is geweest? Iets missen dat alleen als idee heeft bestaan? De hele A4, in mijn hoofd als een mantra: *Kut, Puck is er niet meer. Kut, Puck is er niet meer.*

*

Ik heb altijd geweten dat je de wens had om moeder te worden. Niet dat je er veel over praatte. Je bent er toen we net samen waren niet één keer over begonnen. Later, toen je bij me was ingetrokken, bracht je het onderwerp een keer per jaar ter sprake, misschien twee. Altijd voorzichtig. Wanneer we pasten op je neefje en je mij door het huis zag lopen met hem op mijn arm. Of wanneer we in een café een stel verliefd zagen kijken naar hun baby. Een terzijde: ‘Zullen wij ooit...?’

Ik had mijn twijfels. Voelde me niet klaar om voor een kind te zorgen. Maakte me zorgen ‘of ik een baby wel kon geven wat het nodig had’ – in financiële, emotionele of sociale zin. Kwam met rationele argumenten. Dan trok jij je terug. Maakte er geen punt van. Onder tussen raasde ons leven door.

Toen ik na allerlei omzwervingen eindelijk klaar was om een leven te leiden dat niet alleen maar om mij draaide, waren we te laat.

Januari 2022 – Luciano

‘Nou, zullen we dan maar?’ vraag je. We zitten aan een tafel in restaurant Luciano. De bordjes van onze amuses – een crostino met eendenlever en gepofte quinoa – zijn net opgehaald, dus de vergadering kan beginnen. Onze maandelijkse strategiesessies met opengeklapte laptops in chique restaurants komen ons soms op een opgeheven wenkbrauw te staan. Het is misschien niet zo romantisch, maar wij hebben er lol in. Wij zijn goed in dit soort gesprekken. Tijdens zo’n sessie bespreken we de agenda’s, de financiën, de logistieke uitdagingen, de actielijst, mogelijke projecten in de toekomst en eventuele pijnpunten. Alles wat er nodig is voor het runnen van de bv Gezin (vooralsnog bestaande uit ons twee). En wat er verder nog ter tafel komt.

Vanavond staat er een bijzonder punt op de agenda. Je pakt een grote envelop uit je grijze rugzak. Daarin zit een vragenlijst, horende bij de intake voor het OFO, het oriënterende fertiliteitsonderzoek van het ziekenhuis. Huiswerk. Zo te zien: veel. Ik schat zo’n twaalf A4’tjes, dubbelzijdig geprint met een nietje erdoorheen.

‘Jottem!’ grap ik.

‘Zal ik het invullen dan maar doen?’ vraag jij.

Gut, wat was het leuk geweest als wij zo’n stel waren dat, eenmaal gestopt met anticonceptie, meteen een zwangerschap te pakken had gehad. Gewoon, in één keer bingo. Alsof onze lichamen er al die tijd op hadden gewacht, alleen maar tegengehouden door de hormonen in jouw spiraaltje, en nu ze vrij waren om de natuur zijn vrije loop te laten, meteen hun slag hadden geslagen. Zoals je wel eens hoort, in verhalen van anderen: ‘Het moest blijkbaar gewoon zo zijn.’ Dat jouw baarmoedermond, nu bevrijd van haar hormonale kuisheidsgordel, de banieren had uitgehangen en met klaroengeschal mijn leger van binnenmarcherend zaad had verwelkomd, miljoenen in aantal, elk van hen sterk en vruchtbaar en vol goede moed om jouw eicellen te bevruchten.

Maar nee. Na meerdere vruchteloze pogingen werd het duidelijk dat zo’n wonder voor ons uitbleef. Hoe braaf je ook je foliumzuur slikte, dit kwam niet zomaar, dit werd een Project. Ik moest meer vis gaan eten en vitamine D suppleren. Dat slapen van ons moest echt eens beter. We moesten minder gaan drinken. Jij ging je onregelmatige cyclus tracken met een app. In onze agenda’s deden we een schatting van de tijd van de maand waarin je vermoedelijk het vruchtbaarst zou zijn. Misschien gebeurde het niet meteen, maar dan toch zeker wel binnen het jaar. Aan onze inzet zou het in ieder geval niet liggen.

Maar toen er na een halfjaar nog geen teken van be-

vruchting was gesignaleerd, sloeg de twijfel toe. Had jij niet ooit, jaren geleden, iets gezegd over een kleine hormoonafwijking die bij je was gezien door een dokter toen je voor het eerst ongesteld was geworden? Ja, zei je, al wist je niet meer goed wat precies. Toch maar even laten checken, voor de zekerheid? De huisarts verwees je door naar de afdeling Fertiliteit van het ziekenhuis, die ons prompt had ingeschreven voor een volledig vruchtbaarheidsonderzoek, die normaal pas na een jaar ongewenste onvruchtbaarheid werd uitgevoerd. Het betrof vragenlijsten (wij), een bloedonderzoek, chlamydiatest en echo (jij) en een zaadkwaliteitsonderzoek (ik). Shit was aan.

‘Ze beginnen hier met een aantal algemene vragen,’ zeg je, ‘die zijn makkelijk.’ Leeftijd? Jij 34, ik 33. Beroep: jij dramadocent/regisseur/theaterschoolhouder, ik psycholoog/schrijver/spreker/columnist. Past niet? Kies maar iets.

Een uitgebreide medische geschiedenis. Ooit eerder kinderen gekregen of zwanger geweest? Nee. Hoelang proberen we al? Een maand of zes. De vraag naar hoe vaak we het doen zorgt voor discussie, ik schat ‘1-2 keer per week’, jij zegt dat het erg van de week afhangt. Ooit een soa gehad? ‘Niet dat ik weet, maar nooit getest,’ zeg ik. Jij ook niet. Is er sprake van een onregelmatige cyclus? Ja, doorgaans tussen de 29 en de 38 dagen. Ooit ontstekingen gehad aan de geslachtsorganen, operaties die het functioneren van genoemde organen kan beïnvloeden? Vruchtbaarheidsproblemen in de familie? Chronische aandoeningen van het hormonale systeem? Allemaal

niet, denken we. Andere seksuologische problemen? 'Een groeiende tegenzin vanwege het toenemende medische karakter?' probeer ik. Vind jij niet grappig.

Net als we aan het kopje Levensstijl willen beginnen komt de serveerster aan met onze antipasti. Ze zet kleine schaaltes met olijven, brood met ansjovis, mortadella en prosciutto en caponata neer in de ruimte tussen de papieren en de laptops en schenkt de rode wijn bij. "Heeft u overgewicht?" lees jij voor. Ik kijk van het broodje rauwe ham waar ik net een hap van heb gegeten naar mijn buik. 'Mwah,' zeg ik.

'Twee keer ja, dus,' zeg jij.

'Maar niet obees!' zeg ik.

'Ik zal het erbij zetten,' zeg je.

Rookt u? Wel gedaan, maar nu gestopt. Je kijkt me sceptisch aan. 'Die paar sigaretten op dat festival afgelopen zomer? Die gaan we niet opschrijven hoor.' Jij bromt. We gaan door. Drinkt u? Ik stel voor om het hokje bij '5-7 glazen per week' aan te vinken. Na even nadenken ga je akkoord. Of we drugs gebruiken? Twijfelgeval. Hoe eerlijk gaan we hier zijn? Zo eerlijk mogelijk, betoog jij, want deze vragen moeten helderheid scheppen over of er iets mis met ons is. Ja, zeg ik, maar we hebben er ook niets aan om als junkies in het systeem te komen staan, en op een preek van een arts zit ik ook niet echt te wachten. Ik beloof plechtig om gedurende de hele lengte van het fertiliteitstraject mijn leven te beteren. Compromis: voor de vragenlijst houden we het op een pilletje, 1-2 keer per jaar. Aantal seksuele partners? 'Wat een kutvragen!' zeg ik.

Met groeiende tegenzin ploegen we door de vragenlijst. Halverwege komt ons hoofdgerecht op tafel. Ik beantwoord vragen over de frequentie van mijn zaadlozingen, jij maakt zuchtend een uitgebreid overzicht van je eetpatroon. Voor het dessert zijn we erdoorheen. Je vouwt de stapel papier in de envelop en likt hem dicht. Ik schenk ons het laatste beetje wijn uit de fles in.

'Gaan we dit echt doen?' vraag ik.

'Ja, dit gaan we echt doen.'

'En wat is nou de volgende stap?'

'Dat jij je zaad moet gaan inleveren voor het sperma-onderzoek.'

'Aha.'